

Välkommen som förtroendevald

Introduktion till Polisförbundets organisation
och förutsättningar för fackligt arbete

Maj 2023

Innehåll

3	Välkommen som förtroendevald!	16	Medlemsförsäkringar
4	Polisförbundet i siffror	17	Medlemsförmåner
5	Vår varumärkesplattform	18	Arbetslöshetsersättning
6	Vår historia & våra fackliga framgångar	19	Samtal & reflektion: organisation
8	Vår organisation	20	Vår roll i den fackliga omvärlden
9	Våra stadgar	22	Hur kan vi påverka omvärlden?
10	Här fattas besluten	23	Så påverkar vi på arbetsplatserna
11	Förbundsstyrelse	24	Vad är ett kollektivavtal?
12	Hjälpmedel för att styra	25	Samtal & reflektion: lagar & avtal
13	Förbundsregioner	26	Facklig ordlista
14	Vårt kansli	27	Frågesport
15	Vår rättshjälp		

Välkommen som förtroendevald!

Grattis till ditt nya uppdrag! Som förtroendevald spelar du en viktig roll för dina kollegor och för att utveckla din arbetsplats. Du är Polisförbundets medlemmars röst och ska tillsammans med andra förtroendevalda förbättra villkoren för Sveriges poliser. Du kommer att stötta medlemmar i olika situationer och driva viktiga frågor, både vid förhandlingsbordet och via enskilda samtal.

Att bli vald av medlemmarna och att företräda dem är att få ett stort förtroende. Ta uppdraget på allvar och förvalta det väl. Använd dina erfarenheter, ta stöd från dem som gått före, var ödmjuk inför uppgiften och stolt över möjligheten att göra skillnad. Fackligt arbete är utmanande, svårt, spännande och kul på samma gång.

En facklig organisations hjärta är våra förtroendevalda. Utan alla som drivs av ett engagemang och en önskan att göra skillnad för medlemmarnas bästa kan ingen verklig facklig förändring ske. Du behövs mer än någonsin nu när svensk polis står inför mycket stora utmaningar.

Tillsammans utvecklar vi en modern och professionell polis som får de bästa förutsättningarna att göra ett bra arbete. Det är ditt, mitt och vårt gemensamma uppdrag.

Katharina von Sydow
Polisförbundets ordförande

Polisförbundet i siffror

9 av 10

AV ALLA POLISER ÄR MEDLEMMAR I POLISFÖRBUNDET

Mer än 90% i anslutningsgrad är ovanligt högt jämfört med många andra fackförbund.

23 000

MEDLEMMAR

och det största fackförbundet inom polisen. Men i ett omvärldsperspektiv är vi ett mindre förbund än exempelvis ST med 99 000 medlemmar.

1 800

FÖRTROENDEVALDA

är ingen oansenlig summa och vår stora närvaro på arbetsplatserna är en viktig del av vår styrka.

30

ANSTÄLLDA

jobbar för medlemmarna vid förbundskansliet i Stockholm, och hit är du som förtroendevald välkommen att höra av dig om du behöver stöd i ditt uppdrag.

Vår varumärkesplattform

Vår historia och våra fackliga framgångar

I över 120 år har Polisförbundet jobbat för att skapa goda villkor för Sveriges poliser. Vi har kommit långt jämfört med starten 1903 men vi slår oss inte till ro med det. Nya förutsättningar kräver nya grepp. Kampen för polisernas villkor kommer aldrig att upphöra.

I slutet av 1800-talet etablerade sig många nya folkrörelser. Strejker bland arbetare var vanligt och polisen fick bevaka dessa oroligheter.

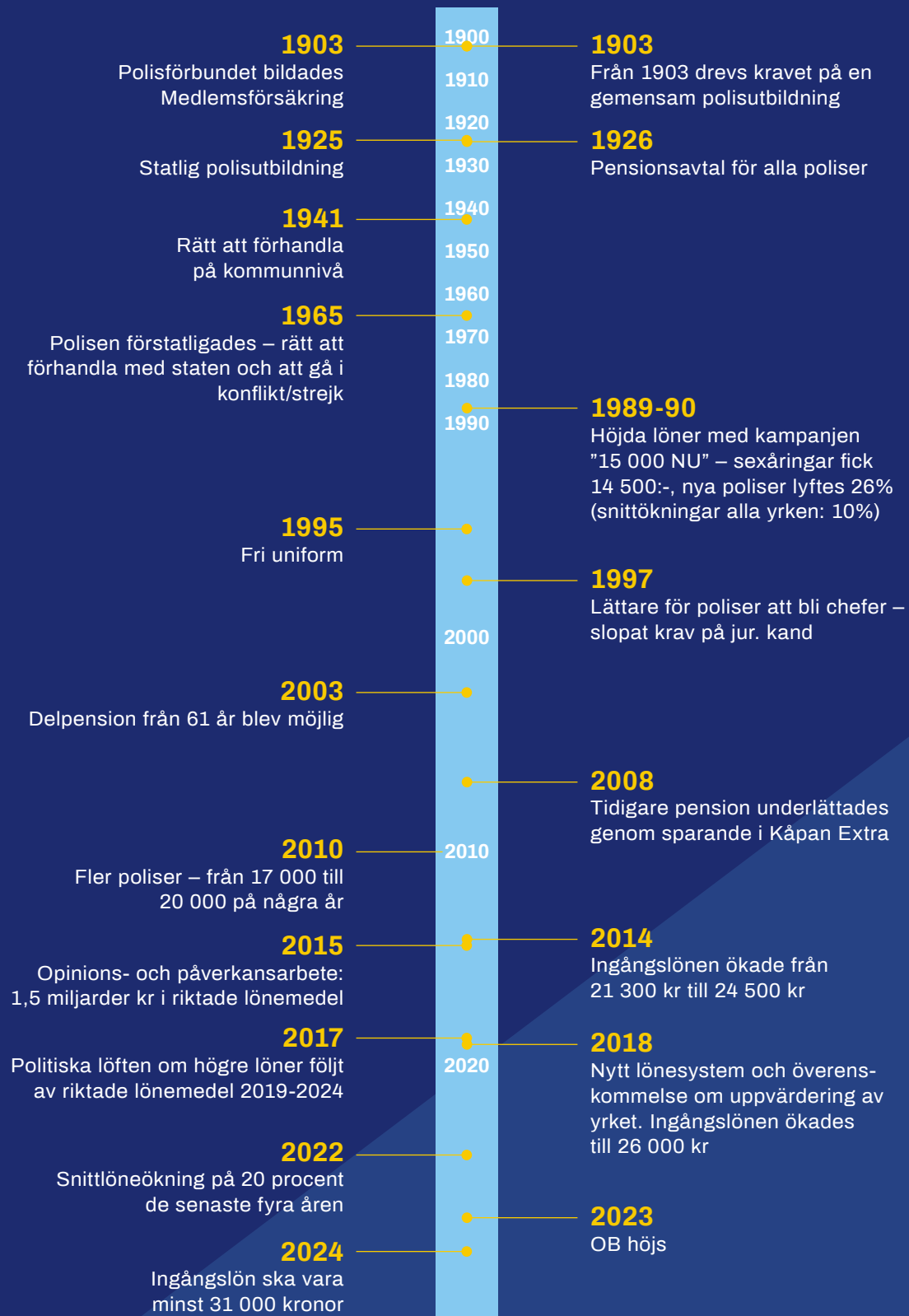
Arbetarnas nya fackföreningar krävde bl.a. 40 timmars arbetsvecka, vilket lät som en utopi för en konstapel med tolvtimmarspass, obetald övertid och annat som gjorde att arbetsveckorna låg på närmare 80 timmar. De som försökte organisera poliser blev obönhörligt avskedade.

1901 bildades dock en kamratförening i Göteborg och 1903 skrev överståthållaren (landshövdingen) i Stockholm att konstaplarna nog var så skickliga att de kunde hantera en egen förening. Senare samma år tog göteborgskollegorna initiativet till att bilda Svenska Polisförbundet.

Drygt hundra år senare har facklig kamp inte samma innebörd, även om frågorna på dagordningen är liknande. Inom Polisförbundet har alltid yrkesfrågor, skydds- och arbetsmiljöfrågor rönt stort intresse, fastän plånboksfrågorna av naturliga skäl många gånger dominerat.

Förbundet bildades av dåtidens kommunalt anställda poliser och är i dag ett yrkesförbund för polisstudenter och poliser.

Viktiga genombrott för förbundet:

Vår organisation

Som förtroendevald är det viktigt att känna till var i Polisförbundets organisation man befinner sig och hur man kan påverka olika beslut. I det här avsnittet belyser vi vilka uppgifter olika delar av organisationen har.

Polisens omorganisation 2015

Polisens omorganisation 2015 påverkade hur Polisförbundet organiserar sig, eftersom den fackliga organisationen speglar arbetsgivarens. Bland annat infördes en ny nivå, förbundsregioner, när Polismyndigheten bildades och regioner infördes.

Samma princip för namngivning

I samband med Polisförbundets omorganisation har vi infört en enhetlig nomenklatur som innebär att vi har samma principer för vad vi heter inom en och samma nivå oavsett var i landet vi befinner oss. Ett exempel är att den som finns närmast medlemmarna på arbetsplatsen numera alltid benämns personalombud – inte turlagsombud eller arbetsplatsombud.

Förbundsregioner:

- Nord
- Mitt
- Stockholm
- Bergslagen
- Väst
- Öst
- Syd
- Nationella Avdelningar
- Rikspolisens

Studerandeförbundsregioner:

- Umeå
- Växjö
- Stockholm
- Borås
- Malmö

Polisförbundets organisation	Polisens organisation
Förbundsstyrelsen	Polismyndigheten / Säkerhetspolisen
Förbundsregioner (studerandeförbundsregioner)	Regioner
Förbundsområden	Polisområden
Lokalförbundsområden	Lokalpolisområden
Personalombud	–
Medlemmar	–

Våra stadgar

Alla organisationer har stadgar, en typ av regler kring vad som gäller. Det är Polisförbundets högsta beslutande organ, kongressen, som beslutar om stadgarna.

Av stadgarna framkommer bland annat att Polisförbundet är en partipolitiskt obunden facklig organisation, som företräder medlemmarna och för deras talan i gemensamma fackliga, ekonomiska, sociala och intellektuella frågor.

Polisförbundets stadgar ska fungera som stöd för alla som är verksamma inom förbundet.

Polisförbundet ska bland annat:

- Verka för en utveckling av medlemmarnas yrkesroller i syfte att höja status, utveckla yrkesrollerna och klargöra avgränsningen av yrkenas funktioner och befogenheter
- Arbeta för att medlemmarna får rätt avvägda löner med hänsyn till yrkets kompetens och svårighetsgrad och till det ansvar och de risker, som är förenade med arbetsuppgifterna

I stadgarna anges:

- Polisförbundets uppgift och varför vi finns
- Vem som kan bli aktiv respektive passiv medlem
- Regler kring medlemmarnas utträde
- Regler kring medlemmarnas rättigheter så som möjlighet till rättshjälp, möjlighet till ekonomisk hjälp eller rätt till ersättning vid konflikt av förbundsstyrelsen godkända grunder
- Regler kring medlemsavgiften
- Regler kring kongressen och dess uppgift
- Förbundsstyrelsens uppgift
- Regler om tvistigheter inom Polisförbundet uppstår

Utöver det som regleras i stadgarna har förbundsstyrelsen fattat beslut om kompletterande bestämmelser i form av tillämpningsbestämmelser.

Stadgarna hittar du på polisforbundet.se

Här fattas besluten

Kongressen, som är Polisförbundets högsta beslutande organ, träffas vartannat år. Förutom att besluta om Polisförbundets mål och inriktning behandlas också motioner. Andra uppgifter för kongressen är bland annat att:

- vart fjärde år välja förbundsordförande och styrelse
- behandla revisorernas granskning av verksamheten
- fastställa förbundsavgift
- fastställa arvoden och ersättningar

Från 2003 till 2014 benämndes mötet representantskap istället för kongress.

Motioner

Alla aktiva medlemmar, förbunds- och studerandeförbundsregioner, förbundsområden och lokalförbundsområden har rätt att lämna in motioner fram till den 1 april det år som kongressen hålls. Motionen kan handla om vad som helst som rör polisen eller Polisförbundet. Förbundsstyrelsen går igenom alla motioner och lämnar en rekommendation som alla ombud får läsa i god tid före mötet. Det är sedan upp till ombuden att välja om de vill gå på förbundsstyrelsens linje eller inte. Besluten fattas i plenum, när hela kongressen är samlad. Men först delar ombuden upp sig i olika grupper som ägnar några timmar åt att diskutera motioner på olika teman – lön, arbetsmiljö, yrkespolitik och interna frågor på så

kallade tematorg. Detta för att ge större utrymme för diskussion och debatt innan beslut fattas.

Motioner ska innehålla minst en så kallad att-sats (som i ”föreslår att...”). Dessa kan avslås eller beviljas, men ibland beslutar kongressen inget av detta, utan slår istället fast att motionen – eller att-satsen ska anses besvarad. I så fall beror det oftast på att förbundsstyrelsen redan arbetar med frågan eller att motionärens önskemål redan är uppfyllt.

Förbundsstyrelsens förslag

Förbundsstyrelsen har rätt att lägga fram olika förslag som kongressen ska besluta om.

Val av förbundsstyrelse

Var fjärde år väljer kongressen en ny förbundsstyrelse. Inför valet har en valberedning, som utsetts av tidigare kongress, lagt fram ett förslag. Även förtroendevalda revisorer som granskar verksamhet och räkenskaper väljs. Senaste valet hölls 2014.

Förbundsstyrelse

Patrik Danielsson, Pia-Karin Eriksson, Johanna Spjut, Sophia Willander, Roger Östergren, Katharina von Sydow, Joakim Moritz, Tomas Stjernfeldt, Anna Ramsten, Robert Pettersson och Mikael Sjöstedt.

Högsta beslutande organ mellan kongresser

Mellan ordinarie kongresser är förbundsstyrelsen Polisförbundets högsta beslutande organ som leder och ansvarar för Polisförbundets verksamhet och förvaltning.

Förbundsstyrelsen fattar beslut om t.ex.

- Polisförbundets syn på en statlig utredning
- Inriktningen på avtalsrörelsen
- Vilka opinionsfrågor förbundet ska driva
- Yttranden på motioner till kongressen
- Om medlemsärenden

Hjälpmedel för att styra

Styrdokument

För att underlätta och styra förbundsstyrelsens arbete upprättas en budget och en verksamhetsplan utifrån de övergripande mål som kongressen har beslutat om. Det finns även andra styrdokument som är viktiga för förtroendevalda, exempelvis etiska riktlinjer, upphandlingspolicys och resepolicys.

Politiska program

För vissa av Polisförbundets kärnfrågor finns politiska program som beskriver vad vi vill uppnå på längre sikt. Dessa program har arbetats fram av förbundsstyrelsen och sedan antagits av kongressen. De politiska programmen rör fackliga frågor som arbetsmiljö, lönepolitik, jämställdhet och mångfald liksom yrkespolitik, och finns att ladda ner på polisforbundet.se.

Förbundsregioner

Alla förbundsregioner ska företräda och tillvarata medlemmarnas intressen, bland annat genom att:

- verka för en god sammanhållning
- verka för förbundets utveckling
- bedriva informations- och studieverksamhet
- fungera som kontaktorgan med förbundets ledning
- välja ombud till kongress
- anmäla till förbundsstyrelsen medlemsförhållanden som kan medföra uteslutning
- fullgöra uppdrag som ges av förbundsstyrelsen

Hur kan du påverka?

Som förtroendevald kan du påverka vilka frågor förbundsregionstyrelsen ska driva. Det sker enklast genom att du skriver en motion till förbundsregionstämman som är förbundsregionens högsta beslutande organ. För att motionen ska behandlas på årsmötet samma år måste den vara inlämnad till förbundsområdesstyrelsen senast den 1 februari.

Förbundsregionstämma

Stämman kan antingen vara öppen för alla aktiva medlemmar eller vara proportionellt sammansatt med valda ombud. Styrelsens ledamöter, suppleanter och valda revisorer deltar alltid i årsmötet.

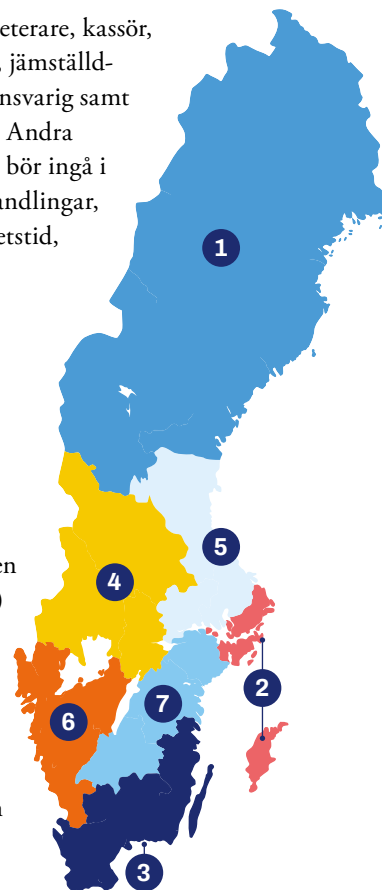
Förbundsregionens styrelse

Under tiden mellan förbundsregionstämorna är förbundsregionsstyrelsen förbundsregionens högsta beslutande organ. Styrelsen består av en ordförande och ett jämnt antal ledamöter. Enligt Polisförbundets stadgar ska styrelsen inom sig utse

vice ordförande, sekreterare, kassör, försäkringsansvariga, jämställdhetsansvarig, studieansvarig samt huvudskyddsombud. Andra ansvarsområden som bör ingå i styrelsen är löneförhandlingar, pension, budget, arbetstid, kommunikation och opinionsbildning.

Förbundsregionernas geografi

Två förbundsregioner är representerade nationellt: Rikspolisens (vid Säkerhetspolisen) och Nationella avdelningar inom Polismyndigheten. Ytterligare sju är geografiskt avgränsade, se bilden till höger:

- 1 Polisförbundet Nord
- 2 Polisförbundet Stockholm
- 3 Polisförbundet Syd
- 4 Polisförbundet Bergslagen
- 5 Polisförbundet Mitt
- 6 Polisförbundet Väst
- 7 Polisförbundet Öst

Vårt kansli

Polisförbundets kansli

Polisförbundet har ett kansli som utgör ett stöd till förbundsstyrelsen. Kansliet har cirka 30 anställda, som är organiserade i fyra enheter:

Medlem, utbildning och kommunikation

Enheten jobbar med medlemservice, kommunikation och facklig utbildning. Enheten utvecklar medlemserbjudande och följer upp medlemsnöjdheten.

Förbundet jobbar också strategiskt med både traditionella och sociala medier för att skapa opinion så att vi når våra långsiktiga mål. En viktig framgångsfaktor är att styrelser och förtroendevalda är uppdaterade på det senaste. Det är därför viktigt att du har rätt kontaktuppgifter registrerade på webbens Mina sidor. Där hittar du också information om och kan söka aktuella utbildningar.

Förhandling och rättskydd

Polisförbundets ombudsmän arbetar med en mängd olika frågor. Förutom att förhandla med Arbetsgivarverket, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen om allt från kollektivavtal till individärenden driver de tvister till Arbetsdomstolen (AD) eller bistår medlemmar med rättsligt stöd och rättshjälp.

Inflytande och yrkesutveckling

Den här enheten jobbar med att utveckla yrkesfrågorna och att förstärka Polisförbundets inflytande på alla nivåer bland annat inom arbetsmiljö, chefs- och ledarskap, polisutbildning, jämställdhet- och likabehandling samt studerandefrågor.

Verksamhetsstöd och organisationsutveckling

Enheten ansvarar bland annat för att utveckla och erbjuda ett kvalitativt och proaktivt stöd inom internservice, ekonomi, HR, IT och digitalisering i syfte att skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt och effektivt kansli och förbund.

Vår rättshjälp

Polisförbundets rättsliga hjälp

Som medlem i Polisförbundet finns stöd och hjälp att få både från lokala som centrala fackliga företrädare. Det gäller både om man blir anmäld för en händelse som skett i tjänsten eller riskerar att bli avskedad, oavsett grunden för avskedandet. Stöd och råd kan man också få om man skulle drabbas av en arbetsskada. Polisförbundet kan även bevilja juridisk hjälp.

Vad är rättshjälp?

Medlem som anmäls för brott kan ansöka om rättshjälp (juridiskt ombud) om brottet har ett klart samband med utövandet av arbetet som polis. Om medlemmen beviljas vår rättshjälp betalar Polisförbundet kostnaderna för en advokat eller juridiskt ombud som företräder medlemmen.

Hur söker man rättshjälp?

Medlem fyller i en rättshjälpsansökan som finns att hämta på Polisförbundets webb. Ansökan ska vara ifylld med personuppgifter samt en utförlig beskrivning över händelsen. Det kan också vara av vikt att

bifoga övriga handlingar. Förbundsregionen ska också lämna ett yttrande på ansökan.

Hur väljs juridiska ombud?

Det är medlemmen själv som väljer och kontaktar sitt juridiska ombud. Ibland har de lokala fackliga representanterna kontakter med juridiska ombud och kan hjälpa medlemmen att rekommendera en advokat.

Andra former av rättslig hjälp

Polisförbundet erbjuder medlemmarna stöd även i situationer som inte omfattas av den så kallade rättshjälpen som beskrivits här. Ett exempel är om en medlem skulle riskera att bli avskedad, oavsett vad som ligger till grund för avskedandet. Ett annat exempel är när en medlem drabbas av en arbetsskada och behöver hjälp från förbundet med stöd och råd. Enligt stadgarna ska Polisförbundet lämna stöd och råd till medlem som ställs till ansvar för sin fackliga verksamhet eller för åtgärd eller underlåtenhet i tjänsten.

Medlemsförsäkringar

Vad ingår i medlemskapet?

Polisförbundet tycker att ett gott försäkringsskydd är väldigt viktigt för våra aktiva medlemmar. Vi har därför valt att låta en olycksfallsförsäkring och en sjukförsäkring ingå i medlemskapet. Studerandemedlemmar omfattas av en olycksfallsförsäkring.

Olycksfallsförsäkringen gäller dygnet runt för olycksfallsskador som du som medlem drabbas av.

Sjukförsäkringen kan ge dig ersättning om du är sjukskriven i mer än 30 dagar. I sjukförsäkringen ingår dessutom samtalsstöd dygnet runt. Det kan nyttjas av alla aktiva medlemmar utan kostnad och omfattar rådgivning via telefon avseende psykosociala, ekonomiska, juridiska problem eller livsstilsrelaterade frågor.

Frivilliga försäkringar

Medlemmar och medförsäkrad har även möjlighet att teckna frivilliga personförsäkringar via

Polisförbundet. Dessa kompletterar ditt skydd vid olycksfall, sjukdom och dödsfall som du redan omfattas av genom lag, kollektivavtal och Polisförbundets obligatoriska försäkringar.

Sakförsäkringar

Polisförbundet erbjuder förmånliga sakförsäkringar så som bil-, hem-, villaförsäkring m.m. Samtliga medlemmar har tillgång till ett rabatterat erbjudande och ett brett produktutbud.

Vill du veta mer om Polisförbundets försäkringserbjudande? Se polisforbundet.se/forsakringar för mer information och kontaktuppgifter till Polisförbundets försäkringskontor.

Medlemsförmåner

Vad ingår i medlemskapet?

Polisförbundets aktiva medlemmar har tillgång till en förmånsportal Benefits som består av erbjudanden på upplevelser och shopping från kända butiker och märken. Här finns både stående erbjudanden och tillfälliga kampanjer. Här finns bra priser på sport- och hälsoprodukter, hemelektronik, kläder och heminredning m.m.

Inloggning i förmånsportalen

Portalen är tillgänglig för dig som är aktiv medlem eller studerandemedlem. Du hittar portalen på Polisförbundet Försäkrings Mina Sidor.

Övriga medlemsförmåner

Polisförbundets medlemmar kan även ta del av fler erbjudanden på banklån, rabatt på friskvård, tåg-resor och hotell.

Polistidningen

Polisförbundets medlemstidning kommer ut i pappersformat sex gånger om året. I Polistidningen hittar du nyheter, reportage, insändare och notiser om besluten från Polisens ansvarsnämnd. På Polistidningen.se finns det mesta av innehållet i papperstidningen men även andra nyheter. Mer om våra medlemsförmåner finns att läsa på vår webb: polisforbundet.se

Arbetslöshetsersättning

Polisförbundet har ingen arbetslöshetskassa. Däremot har Polisförbundet en egen arbetslöshetsersättning, PAE. Medlemmar i Polisförbundet kan få ersättning om de blir avskedade från sitt arbete på grund av brott eller om de riskerar att bli det och därför säger upp dig själv. I de fall

medlemmarna inte är berättigade till ersättning från PAE kan medlemmen ändå söka grundersättning från Alfakassan.

Medlemmar som vill ha utökat skydd rekommenderas att gå med i en arbetslöshetskassa.

Samtal och reflektion: organisation

Du har nu fått information om hur Polisförbundets organisation är uppbyggd, var besluten fattas och hur man kan påverka vilka frågor förbundet ska driva.

Att reflektera över:

- Vad diskuteras på arbetsplatsen bland medlemmarna just nu?
- Finns det önskemål om att Polisförbundet ska driva en särskild fråga?
- Hur kan du i din roll som förtroendevald påverka så att frågan hamnar på dagordningen?
- Om kongressen eller förbundsregionstämman har beslutat att en fråga ska drivas, som du som individ inte känner dig bekväm med, hur ska du förhålla dig?
- Ge några exempel på hur du i din fackliga roll kan bidra till vår värdegrunds tre ledord: Professionella – Engagerade – Konstruktiva.
- Ju fler vi är desto starkare är vi i förhandlingar och på arbetsplatsen. Vad kan du göra för att värva nya medlemmar?

Vår roll i den fackliga omvärlden

Polisförbundet – medlem i TCO

Polisförbundet är ett av Sveriges cirka 60 fackförbund. Fackförbund kan vara medlemmar i någon av Sveriges tre centralorganisationer TCO, SACO eller LO. Polisförbundet är medlem i TCO. Andra fackförbund som är medlemmar i TCO är till exempel Vårdförbundet, ST, Unionen och Vision.

TCO är partipolitiskt obunden och ståndpunkterna bygger på grundläggande demokratiska värderingar. TCOs uppgift är att med utgångspunkt i arbetslivet ge röst åt professionella och välutbildade människors krav på trygghet och välfärd. TCO arbetar också för en bra arbetsmiljö och vill skapa ett mänskligt arbetsliv med tid, lust och utrymme över för familj, kultur och samhällsengagemang.

Trots att vi har ovanligt god medlemsuppslutning – de allra flesta poliser är medlemmar i Polisförbundet – är vi ett ganska litet fackförbund om vi jämför oss med andra. Polisförbundet organiserar cirka 23 000 aktiva medlemmar vilket kan jämföras med ST som har över 99 000 medlemmar eller Vårdförbundet som har ca 114 000.

Läs mer på: tco.se

Den svenska modellen

Den svenska modellen – partsmodellen – går ut på att fack- och arbetsgivarorganisationer tillsammans kommer överens om lön, arbetstid och andra villkor. Detta utan att staten behöver lagstifta om

exempelvis minimilöner, vilket är vanligt i andra länder. Enligt den svenska modellen regleras löner, arbetstider och andra arbetsvillkor inte i första hand genom lagstiftning utan genom avtal mellan arbetsgivare och fack; kollektivavtal.

Polisförbundet – medlem i OFR

Polisförbundet, som är ett relativt litet förbund, ingår tillsammans med några andra fackförbund i samverkansorganet Offentliganställdas förhandlingsråd, OFR. Vi har tillsammans med dessa tecknat ett huvudavtal med vår motpart Arbetsgivarverket.

Före förhandlingarna med Arbetsgivarverket måste således flera fackförbund komma överens om inriktningen. Inte bara inom polisen utan inom hela staten. Polisförbundet samarbetar med Tull-Kust, Officersförbundet, ST, Vårdförbundet, Sveriges Lärare, Ledarna, Försvarsförbundet och Förbundet Reservofficerarna. Vi skriver gemensamt på avtalet med Arbetsgivarverket under beteckningen OFR/S, P, O, med anledning av att OFR har tre förbundsområden på det statliga området:

- S (statstjänstemän – ST, Vårdförbundet, Sveriges Lärare, Ledarna och Försvarsförbundet)
- P (poliser – här ingår även Tull Kust)
- O (officerare – Officersförbundet och Ledarna)

Läs mer på ofr.se

Polisförbundet – medlem i NPF

Nordiska Polisförbundet består av Polisförbundet i Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island. Förbundet bildades 1921 i syfte att ta tillvara gemensamma nordiska intressen på polisområdet.

En viktig uppgift för Nordiska Polisförbundet är att bevaka och driva polisens yrkesfrågor. Förbunden inom Nordiska Polisförbundet agerar ofta gemensamt i europeiska sammanhang, t.ex. inom federationen EuroCOP.

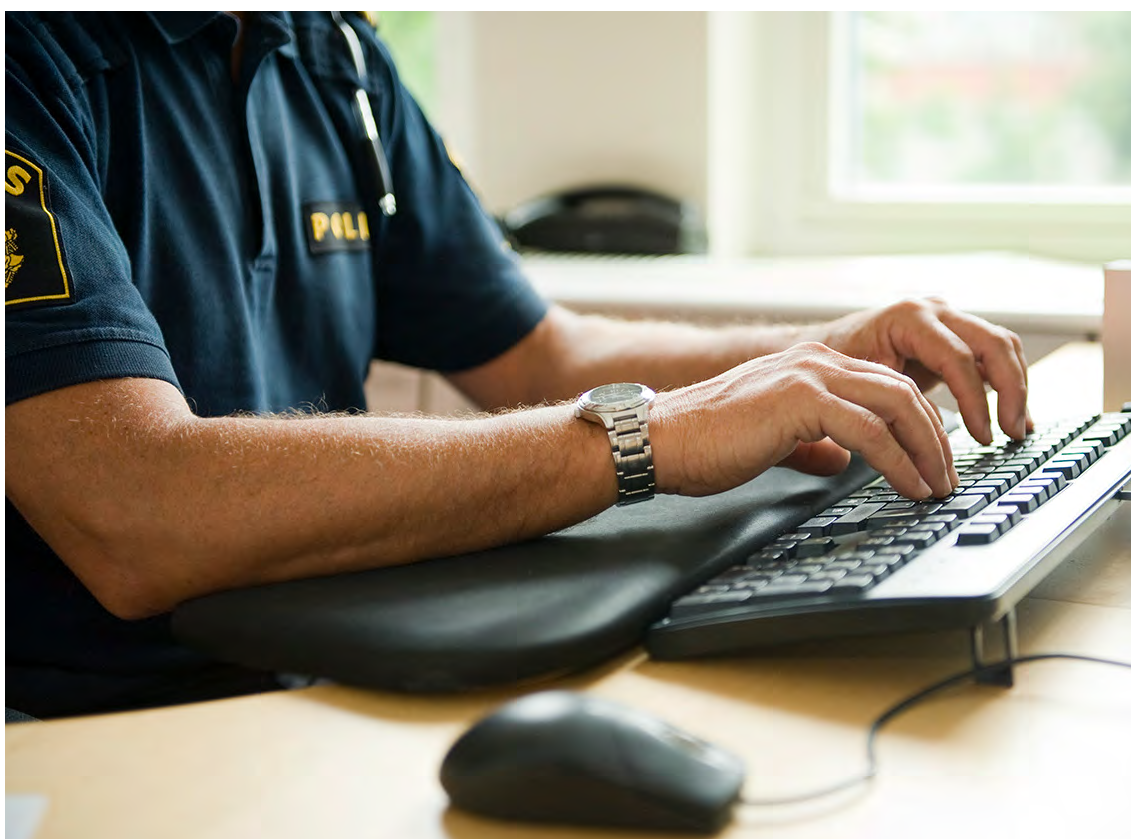
Polisförbundet – medlem i EuroCOP

EuroCOP är en federation av polisfackliga organisationer från europeiska länder. Organisationen är partipolitiskt och religiöst obunden.

EuroCOP arbetar för att:

- polisanställda ska vara representerade i Europa genom en enda stark organisation
- arbeta aktivt för frihet, rättvisa och säkerhet
- polisens uppgifter inte ska privatiseras
- åstadkomma en effektiv polis under demokratisk kontroll
- utveckla likvärdig utbildning för poliser
- poliser ska ha civil status

Läs mer på: eurocop.org

Hur kan vi påverka omvärlden?

Polisen och Polisförbundet är beroende av beslut som fattas av riksdag och regering. Det kan gälla hur många poliser som ska finnas i Sverige, hur mycket av statens budget som ska gå till polisväsendet, vilka metoder som ska vara tillåtna och hur polisutbildningen ska utformas.

Även om Polisförbundet är ett litet fackförbund så har vi stora möjligheter att påverka vår omvärld. Vi arbetar aktivt med opinionsbildning och påverkan. Förutom att lyfta behovet av fler poliser har Polisförbundet bland annat drivit att polisutbildningen ska reformeras och bli en treårig högskoleutbildning.

Opinions- och påverkansarbetet sker i olika forum och former. Ett sätt att påverka är att föra en direkt

dialog med politiker, exempelvis justitieministern och riksdagsledamöter i justitieutskottet. Även förtroendevalda från förbundsregionerna uppväktar riksdagsledamöter och polisstyrelseledamöter.

Ett annat sätt att påverka är att bilda opinion via medierna. Polisförbundet genomför exempelvis medlemsundersökningar eller utredningar kring olika sakfrågor som rör polisen. Materialet från dessa undersökningar presenteras sedan i egna kanaler eller i medieutspel för att få fram förbundets ståndpunkter och för att skapa debatt.

För att skapa ett tryck i en fråga är det viktigt att det är många som säger samma sak på liknande sätt, inom hela förbundet.

Så påverkar vi på arbetsplatserna

För att du som förtroendevald ska kunna göra ett bra arbete är det viktigt att du känner till de lagar och avtal som styr arbetsrätten. I det här avsnittet får du en överblick över de viktigaste avtalen och lagarna.

Förtroendemannalagen – FML

Om du är anmäld som facklig förtroendeman omfattas du av Lagen om facklig förtroendemanns ställning på arbetsplatsen (FML), som bland annat syftar till att skydda förtroendevalda från repressalier från arbetsgivaren. Polisförbundet och Polismyndigheten har också tecknat ett kollektivavtal rörande villkor för fackliga förtroendemän som kompletterar FML.

Med stöd av FML och kollektivavtalet har du som facklig förtroendeman rätt till den ledighet som fordras för det fackliga uppdraget. Vid ledighet som avser den fackliga verksamheten på den egna arbetsplatsen har du till och med rätt att vara ledig utan löneavdrag.

Några rättigheter enligt FML och kollektivavtalet:

- Du har rätt till den ledighet som behövs för att kunna fullgöra det fackliga uppdraget.
- Du har rätt att ta ledigt för utbildningar och centrala fackliga uppdrag.
- Arbetsgivaren får inte hindra en facklig förtroendeman från att fullgöra sitt fackliga uppdrag.

Medbestämmandelagen – MBL

Medbestämmandelagen, MBL, är en av de viktigaste lagarna inom arbetsrätten. Syftet med lagen är att ge arbetstagarna medinflytande och medbestämmande i viktiga frågor. Det innebär att arbetsgivaren är skyldig att förhandla med den fackliga organisationen innan beslut tas om viktigare förändringar gällande verksamheten eller en arbetstagarare. Dessutom ska arbetsgivaren lämna kontinuerlig information. MBL är semidispositiv, vilket innebär att bland annat förhandlingsskyldigheten kan ersättas av samverkansavtal. Alla samverkansavtal som fanns i de olika polismyndigheterna under 2014 upphörde att gälla i och med övergången till en polismyndighet, så nu är det MBL som ska tillämpas i hela landet.

Medbestämmandelagens främsta syfte är att stärka arbetstagarnas inflytande över arbetsvillkoren och hur arbetet organiseras. Medbestämmandelagen innehåller bland annat regler för föreningsrätt, förhandlingsrätt, fredsplikt, kollektivavtal, tvister och medbestämmande.

Arbetsmiljölagen – AML

Skyddsombudets roll och uppdrag regleras av arbetsmiljölagen. Eftersom skyddsombudet utses av och är en del av den fackliga organisationen har man även stöd i förtroendemannalagen.

Både förtroendemannalagen och arbetsmiljölagen ger skyddsombudet rätt att bli informerad om organisationförändringar och att delta i att planera dem. Lagarna ger också skyddsombudet rätt att begära åtgärder, stoppa arbetet vid akuta arbetsmiljörisker och tillkalla arbetsmiljöverket.

Vad är ett kollektivavtal?

Ett kollektivavtal är ett skriftligt avtal mellan arbetsgivare och anställdas fackliga organisationer som reglerar löner och anställningsvillkor och övriga förhållanden på arbetsplatsen, till exempel arbetstids- och semesteravtal.

Ett kollektivavtal kan täcka allt från en enskild arbetsplats till en hel bransch. Kollektivavtalen anger ofta "golvet" eller minimiregler för vad som ska gälla för till exempel löner och andra anställningsvillkor.

Lagstiftningen på arbetsmarknadens område kan vara semidispositiv. Det betyder att den kan ersättas med kollektivavtal. Det är inte alltid tillåtet med kollektivavtal som innebär sämre villkor än lagstiftningen men det kan vara det.

Under avtalsperioden får inga konflikter, som strejker och lockouter, förekomma.

Ramavtalet, RALS

Ramavtal om löner m.m. för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet (RALS) är ett centralt avtal som tecknas mellan Arbetsgivarverket och Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR/S,P,O) där Polisförbundet ingår.

Villkorsavtal

Inom staten finns också ett villkorsavtal som bland annat reglerar:

- Lön
- Arbetstid och arbetstidsberoende ersättningar
- Semester
- Lön under sjukfrånvaro
- Lön under föräldraledighet

- Lön under ledighet i övrigt
- Lön under avstängning
- Uppsägning

Villkorsavtalet tecknas mellan Arbetsgivarverket och Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR/S,P,O) där Polisförbundet ingår.

Nationella avtal (Lokala avtal)

De kollektivavtal som Polisförbundets medlemmar omfattas av kan tecknas antingen på central nivå, med Arbetsgivarverket, eller på lokal nivå, med Polismyndigheten och Säkerhetspolisen.

I de fall när nationella avtal tecknas, exempelvis det lokala löneavtalet RALS/Polis, ersätter det vad som står i det centrala avtalet.

Fredsplikt – reglerar rätten att strejka

Tvärtemot vad många tror, har poliser rätt att strejka. Så, varför strejkar vi då aldrig? Svaret är att vi i praktiken nästan alltid har fredsplikt. Att man har strejkrätt betyder nämligen inte att det alltid är tillåtet att strejka. När det finns ett gällande centralt kollektivavtal på det statliga området, som omfattar polisen, råder i stället fredsplikt. Detta regleras bland annat i medbestämmandelagen, MBL 41§, och innebär att de fackliga organisationerna inte får ta ut sina medlemmar i strejk eller andra stridsåtgärder så länge kollektivavtalet gäller. Fack eller arbetsgivare får inte heller stötta enskilda som tar till otillåtna stridsåtgärder. Tvärtom är vi som fackförbund skyldiga att hindra sådana initiativ enligt Lagen om offentlig anställning, LOA 26§, och MBL 42§.

Samtal och reflektion: lagar och avtal

Du har nu fått information om de viktigaste lagarna och avtalen som påverkar det fackliga arbetet.

Att reflektera över:

- Hur tar jag reda på hur mycket facklig tid jag har rätt till?
- Varför är det inte alltid tillåtet att strejka?
- Vilka andra sätt finns det att påverka arbetsgivaren?
- Vilka utöver arbetsgivaren kan vi som fackförbund sträva efter att påverka och varför?

Svaren på frågesporten på sidan 27: 1b, 2a, 3a, 4a, 5c, 6b, 7a, 8b, 9a, 10a, 11a, 12b, 13b

Facklig ordlista

Arbetsgivarorganisation

En arbetsgivarorganisation består av arbetsgivare som gått samman. Precis som fackförbunden är arbetsgivarorganisationerna kopplade till olika branscher och privat respektive offentlig sektor.

Arbetsgivarverket

Arbetsgivarverket (AgV) är en arbetsgivarorganisation för statliga myndigheter och affärsverk. Arbetsgivarverket tecknar centrala avtal med huvudorganisationerna OFR/S, P, O, SACO-S och SEKO. På Arbetsgivarverkets webb finns centrala statliga avtal: [arbetsgivarverket.se](https://www.arbetsgivarverket.se)

Arbetstagarorganisation (ATO)

En sammanslutning av arbetstagare som enligt sina stadgar ska tillvarata arbetstagarnas intressen i förhållande till arbetsgivaren.

Arbetsrätt

Arbetsrätt är ett vedertaget uttryck eller samlingsnamn för de lagar och kollektivavtal som reglerar och påverkar arbetsmarknaden.

Förbundsstyrelsen

Polisförbundets verksamhet leds av förbundsstyrelsen som under tiden mellan kongresser är förbundets högsta beslutande organ.

Förbundskansliet

På Polisförbundets kansli arbetar cirka 30 personer med medlemservice, förhandlingar, kommunikation, opinionsbildning och utbildning.

Kollektivavtal

Kollektivavtal är ett skriftligt avtal mellan

arbetsgivarorganisation eller arbetsgivare och arbetstagarorganisation om anställningsvillkor för arbetstagare eller om förhållandet i övrigt mellan arbetsgivare och arbetstagare.

MBL

MBL är en vedertagen förkortning av ”Lag om medbestämmande i arbetslivet” (SFS 1976:580)

OFR

OFR står för Offentliganställdas förhandlingsråd och är ett samverkansorgan för fackliga organisationer med medlemmar inom den offentliga sektorn. Inom OFR kan förbunden samråda och samarbeta i gemensamma förhandlingsfrågor eller agera helt självständigt. Samarbetet inom OFR handlar om att planera, koordinera, genomföra och utvärdera avtalsrörelser och andra förhandlingar av gemensamt intresse. OFR förser också medlemsförbunden med lönestatistik, analyser av olika slag, material om arbetsmiljö, pension, försäkringar m.m.

OFS/S,P,O

OFR/S står för statstjänstemän, OFR/P för poliser och OFR/O för officerare. Dessa utgör tre förbundsområden inom OFR, som förhandlar gemensamt på den centrala nivån där motparten är Arbetsgivarverket. När dessa tre förbundsområden inom OFR agerar tillsammans används benämningen OFR/S,P,O.

Kongress

Polisförbundets högsta beslutande organ är kongressen, vars uppgift bland annat är att besluta om verksamhetens mål och inriktning, behandla inkomna motioner och välja förbundsstyrelse.

Frågesport

Gratulerar, du har nu tagit dig igenom hela handboken. Du har fått lära dig kort om Polisförbundets värdegrund och historia, hur vår organisation är uppbyggd och om några av de kollektivavtal som reglerar våra anställningsavtal. Nu är det dags att testa dina kunskaper genom att du svarar på ett antal frågor.

- Hur benämns polisförbundets fackliga representant på arbetsplatsen?**
 - Turlagsombud
 - Personalombud
 - Arbetsplatsombud
- Vilka är polisförbundets tre ledord?**
 - Kunskap, utveckling, trygghet
 - Engagemang, trygghet, delaktighet
 - Kunskap, jämlikhet, delaktighet
- Vad är stadgar?**
 - En organisations spelregler
 - Ett avtal
 - En policy
- Var finns polisförbundets stadgar?**
 - På Polisförbundets webb
 - I Polisförbundets årsredovisning
 - I Polistidningen
- Hur ofta är det kongress?**
 - Vart fjärde år
 - Varje år
 - Vartannat år
- Vilket är vårt högsta beslutande organ mellan kongresserna?**
 - Förbundsforum
 - Förbundsstyrelsen
 - RALS
- Vad heter förbundsordföranden?**
 - Katharina von Sydow
 - Eva Nilsson
 - Therese Svanström
- I vilken centralorganisation är polisförbundet medlem?**
 - LO
 - TCO
 - SACO
- Vad är offentliganställdas förhandlingsråd (OFR)?**
 - En förhandlingsorganisation
 - En arbetsgivarorganisation
 - En centralorganisation
- Vad är opinionsbildning?**
 - Att påverka politiker via media
 - Att påverka arbetsgivaren
 - Att påverka medlemmarna
- Har poliser rätt att strejka?**
 - Ja, men inte under en avtalsperiod
 - Ja, alltid
 - Nej, aldrig
- Kan polisförbundet teckna egna avtal med arbetsgivarverket?**
 - Ja
 - Nej
- Var regleras förtroendevaldas rätt till facklig tid?**
 - Medbestämmandelagen
 - Lagen om facklig förtroendeman och kollektivavtalet om fackliga villkor
 - RALS

Svaren på frågorna finner du längst ner på sidan 25.

Polisförbundet

Box 5583
114 85 Stockholm

08-676 97 00
polisforbundet.se

Foto:
Polisförbundet